

Manuel Seixas

SUSPIRO I

Foi a noite en Endiland,
foi o día e a tardía
ninguén chorou
choramos todos
e a brisa cuspiu nos ollos.

SUSPIRO II

Foi a morte en Endiland
calou o corvo
falaron os mortos
non houbo eternidade
non houbo milagres
falaron os mortos
e riron e riron

SUSPIRO III

Cando a nosa terra de Endiland oíu a batalla e a guerra infestada de
aldraxe nozo loucura botou a correr a nosa terra e nós tras dela nós
e o inmenso cheiro aborrecido da miseria luxusta implacable
miseria miseria Endiland botou lume acado salvaxe lume negro
escuridade e merda inhumana ou humanos demos cando a nosa terra
oíu e sen sozo amputado pensou no medo calafrió costas cotiteos
Endiland entón rexenerou a amputación perversa e foi o que
suspiramos.

SUSPIRO IV

Houbo quen sozou nubes en Endiland, nubes de cores e cores de
nubes
e houbo quen darru sen sozar sen nubes sen cores
e houbo sonos por sempre interrompidos
Endiland descansa e ás veces soza.

SUSPIRO V

Bágoas en Endiland para ti e para min, saíxados roibóns inexistentes
na mazancía, escumas roubadas a perdidos arcos da vella, vellas
imaxes de caras rebeladas, novas revelacións da loucura, tristeza

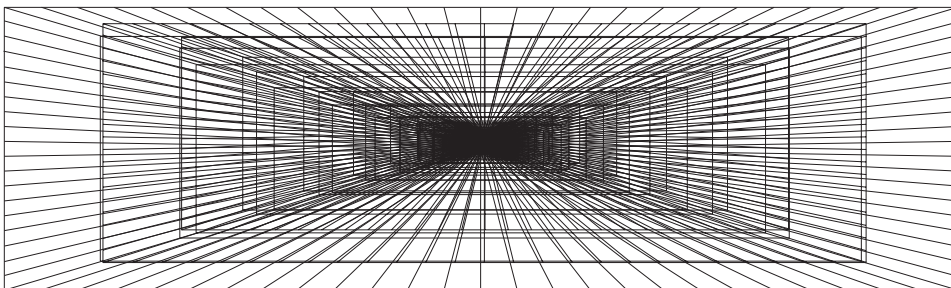
revista das letras 464

redes.org
scarlata

Suplemento de O Correo Galego que aparece os xoves.
Coordinación: A.R. Lopez e Soadade Moia. Desenho: Anton Lopo.
Ilustracións e fotografías: Chico Miras.
Maquetación: Carlos Botana.
E-mail: Rdi@elcorreogallego.es

Xuro que nunca volverei pasar fame

Este mesmo mes de abril aparecerá nas librerías 'Xuro que nunca volverei pasar fame', un libro editado por Linteo que serve de antoloxía dos poetas da Redes Escarlata, unha asociación cultural de ámbito galego que nos últimos anos está a crear un novo xeito de enfrontarse á arte e á acción. Nas redes, agrúpanse un abano cronolóxico de poetas que abrangue desde Ramón Lorenzo e Méndez Ferrín ás novas xeracións de Iago Castro e Alberto Moman, pasando por Xavier Cordal, Chus Pato, Antón Dobao, Anxo Angueira, Manuel Seixas ou Pilar Beiro. O monográfico que hoxe presentamos, cunha introducción do propio Xavier Cordal, recolle boa parte dos poetas incluídos nesa antoloxía e un poema representativo de cada un dos escolmados na edición de Linteo.

O

s libros comezan polo título; despois, ás veces, hai un prólogo, aínda que en rara ocasión tan brillante coma o que ofrece Antón Figuerola, membro das Redes Escarlata.

A relación entre o poema e a fame vén de vello, e fúndaa na poesía galega –privilexiada, porque é privilexio do poeta dar voz a quen non posúe sequera historia ou espazo para vivir– Rosalía de Castro, non Scarlett O'Hara. (Lady Gregory, da bela Eirín, vendera a súa alma a cambio de rematar coa fame na illa. E Tara éraos o nome da terra –¿ou era unha facenda?– sobre a que declamaba Vivien Leigh. O círculo péchase noutro Tara, o quinto reino soberano que cantan as epopeas do norte: un omphalos, o non-lugar).

Os poemas, os xuramentos, a soberanía, igual que a fame, aínda que en grao máis tolerable, son parte do corpo. Forman tamén parte da nación, ou son nación, as Redes Escarlata, unha asemblea ceibe de case dúscenas persoas que leva causado certo estupor na socioloxía política e cultural galega. Nalgún medio de comunicación afirmouse que as Redes Escarlata (RRE) eran unha "Asociación de poetas". Púdonos parecer incompleto o alcume, porque as RRE, como afirma o manifesto inaugural, son un barco de pedra. Na súa cuberta granítica conflúen e navegan moitas outras persoas que non escriben versos: sindicalistas, paradas, universitarios, ex-presos políticos, deseñadoras, pintoras, xente do choio asalariado e puteado, narradores.

Conviría que os intérpretes das RRE calmasen a febre da etiquetaxe rápida. E isto vale para o libro que se publica hoxe, unha obra paradoxal e incompleta como aquel artilluxio do século XX chamado "realidade". O poemario colectivo que terás axiña nas mans, do cal hoxe a *Revista das Letras* brinda un pequeno adianto, carece de dirección, de consignas, de estética e de vocación para a escola. A súa materialidade aparecerá aí, clara e distinta. Se

na poesía galega hai un canon, ou dous, ¿onde está Xuro que nunca volverei pasar fame? No presente, sen dúbida; o canon é cousa do pasado. E máis a partir desta obra, un texto fragmentado, asembleario, que fai convivir poetas de máis de sesenta anos con case mozos que andan no alén dos vinte. No que podería haber máis, porque seguen entrando poetas, entre outros oficios, nas Redes Escarlata.

Deixamos ao xuízo certoiro da crítica a tarefa de procurarlle sentido ao libro, de tirarlle o factor común. Cando o dean feito será tarde. Os versos moveranse estrañamente, atinxirán mundo, ofrecerán tentáculos e ollos, rizomas. Desafiarán: ¿que significa a frase "poesía galega contemporánea"? Ou esta pregunta perversa: ¿por que non están moitos poetas galegos nas Redes? Xa dixen que era perversa. Ou tamén: ¿que significa "xeración"? E se fosen só un grupo de colegas ¿por que asumen un texto fundacional no que se constata que o mundo segue dividido en clases, que están pola República galega, contra o Capital?

Durante os sesenta e setenta do século pasado, os foros culturais, que encubrían un proxecto político, eran controlados de esguello pola Brigada Político-Social –qué nome máis bonito para unha asociación de poetas–. Pódese agora facer como se as Redes Escarlata non tivesen existido nunca, unha das tácticas da Policía do Pensamento. De feito cando as RRE dixeran as súas palabras en formato recital a maior parte dos xornais, radios e televisións cambiaron de tema. Non nos publican tampouco os manifestos, e iso que son en prosa. Non recollen as nosas tomas de posición contra o peche de Egunkaria, a prol dun cinema que renegue converterse en eco das produtoras españolas, a prol dunha lingua galega normalizada e adulta, contra a pillaxe de Irak.

(A fame, o horror, o horror, que repetía Kurtz sobre o corazón da escuridade.

O poema habita aí, ese baleiro ontolóxico, abandonado á gándara como a ringleira interminable de telescopios que abren a súa pupila. Sobrevive milagrosamente entre millóns de radiogramas, conversas absurdas de onda curta, perversións infinitas da linguaxe. As palabras do poema elixiron quedar en pé durante a noite, búscanse a boca antes de nacer o sentido.

E a pesar de que hai centos de anos que ao poeta lle deu por asinar versos, o poema alanca con naturalidade por riba de cada nome. Así neste Xuro que nunca volverei pasar fame, páxina por páxina, como se os nomes non fosen o sinal dunha autoría, senón o calco seco doutra pedra que cae no amilladoiro. Poderíamos ler o libro sen nomes, igual que cambiamos as canles da televisión sen voz e as imaxes van iluminando a nosa cara, debilmente, e reparámonos, na viaxe nocturna, en que a verdade deste tempo escuro é a sucesión de todas elas.

A interrupción, a ferruxe, a caruma e a seda, a aíra mítica, o horror, o mar, a fala confiada do poder. Estade certos de que a obra que levades con vós está feita de corpos e anda ás crebas desa verdade).

XABIER CORDAL

Alberto Moman

e nesta última copa
consagramos a palabra

o camiño iniciado por esta divindade
sangue e sentimento
que non sexa separada
polo corpo e a historia

Antón Dobao

Non volveremos pasar frío.
Así teñamos que queimar as pelicas de cristal de plasma
coas que nos fomos enganando estes invernos.
Amorearemos no baúl dos restroballos
a calor de gas propano,
artificio,
e saíremos a quentar as mans en fogueiras de auga salgada
pé dunha muradella infranqueable de paixón.
Non volveremos pasar medo.
Así teñamos que nos desfacer dos coches, das casas
e dos televisores, borralo todo.
Cada posesión será fundida, a masa
nutricia esculpirá figuras fundacionais
do noso pensamento activo
reapropiado.
Non volveremos pasar fame.
Así teñamos que borrar esa palabra dos nosos silabarios
enmarcala en cemento nas paredes novas
con que levantemos na aldea e na cidade
o edificio ó que entre o sol,
a chuva, a nube,
como o breixo prende en terra queimada.
Achanzaremos as fábricas, as urbanizacións,
as palabras vendidas a cambio de alimento transxénico,
as cámaras de vídeo e as fotografías.
Desenvolveremos mans sen tacto
para extirpar as subelas
que nos hilvanan ás mesas e ás cadeiras,
os nomes fornecidos
desde as soleiras dun banco de depósitos
onde nos conservan o futuro a prazo fixo.
Perderemos á mantenta
a indivisible vida de individuos
sen rostro,
ninguén.
E tamén os garfos,
e o plástico,
e as hipotecas
contra as nosas factorías de soños e vixilias,
e tamén os xardíns
e os microondas
de requentar sen fin o almorzo.
Tirarémo todo.
Nosoutros.
Pero nunca máis volveremos pasar fame.

Anxo Angueira

Taller, pasos perdidos, azul Celeste Bóveda.
Racataprán. ¡Un alto!, berrounos Castromao,
e a procesión de mortos detense ó pé do Altísimo.

Racha o aire unha fisga, francada lostregante,
rebe de medo ó rito a sagra arquitectura.
Tranquilos, non foi nada. Tomemos acomodo.

Año preto de ladra, cabuxa pecadenta,
año ó forno, pascual, quero o óso das chucas.
Milady, per piacere, non zurrache na mesa

o sangue dos miolos. ¿Estalle bon? Pois chuche,
chuche e deixe pró bardo a bala arregañada.
¡Bang! ¡Bang! Me non se afoute: son versos de fogueo.

Cairos, poder e gloria, tamén ó pé do Altísimo.
¡Racataprán! Benvinda, Suevia de operativos,
Triángulo Garibaldi, Pensamento e Acción,

Loxia Curros, Pondal, e Loxia Rosalía,
compás, escuadro, estrela, tres luces en triadas
que enchantamos na Cruña coma un cervo na torre.

A Brigantina intrépida de Gran Loxia Galaica
contra Oriente de España e a corna tubular
de Aimirgin emerxendo dos toros de Murguía.

Ouzo: Orzán, Orzán, que os penascales mordes.
Arrota, mar da Cruña, arrota ó pé do Altísimo,
trinch co teu tridente nas literatas feas.

—Milady, ¡outra vez!. Racataprán. Avante.
Velaí vén o Futuro —sí— Estado Galaico
—o sol de Italia antano alumea simbólicos—

de Casares Calvino e Manín Moreno Barcia
enourizando o pútrido salón da Monarquía,
abatendo as columnas. ¡Racataprán!, oíde:

mandís esfarrapados, bandeiras neboentas,
murchas estrelas náufragas e unha rosa aberrante.
Na fouce do avó porémo-lo martelo,

petán, ¡racataprán! Ei-lo ofertorio impío
aquí, ó pé do Altísimo, Altísimo poeta
Curros Enríquez lóstrego negro na testa nosa.

Céibanos lúa a túa inmensa gargallada.
A compañía de mortos na gándara areosa,
o Sorga helicoidal..., a loita continúa.

.....
O poema está dedicado a Curros Enríquez

Iago Castro

é da chuva que follas molladas son
neste serán de non sermos
aqueles soños grandes —inmensos—
de ríos de leite

a grande mazá caeulle enriba
—tiranía de soles e lúas dende aquela—
coma un mundo, coma un deus,
totalitaria.

só queda un relembro amarelo coma de fume,
e a cada segundo que morremos
aparecen máis ollos de vaca,
tristísimos ollos de vaca coma todos nós,
preguntando por qué deixamos morre-la inquedanza.

Chus Pato

é o Nilo e é Cleopatra (Elisabeth Taylor) e é sublime, pero as palmeiras, a pequena doca de madeira, están rodeadas de amieiros, pálidos como meniños mortos e de carballos. Pero é o Nilo e unha imaxina as cheas e os limos tan fértiles e o comezo da escrita e os cultivos. Quizais eles estean tamén fartos dos oasis. E unha imaxina os templos. Pero o río é un río que baixa a cachón; un dos ríos dunha nación afastada, tumultuosa

porque ese cisne non debera estar aí, na poza, rentes dun amago de dique e as grandes pedras. É cando algo non debería estar aí pero aparece, como na Grecia arcaica un deus. Como perlas na boca (non os teus dentes, perlas). Perlas, na boca

coral nos labios; tes que velo, un abano de coral, celosías nos labios

de calquera xeito os seus labios eran magníficos
e diríase que tiñan coral
(ata arrincarlles o sangue)

Carme Carballo

Vento e fame mesturadas
coa chama do amor sempre prendida;
coas bágoas da noite escura
e cos berros daquel sol.
Fame e vento sen fronteiras
que imploran ó deus dalgún ceo
xordo, cego e asasino,
que vai fiando as miserias...
Para eles é o vento,
para nós a fame.
Para eles é o ceo;
para nós, as miserias.
E tamén a vinganza.
A miña tamén.
Tamén a miña.
Vento e fame coas bágoas
da noite sen fronteiras
sen o deus cego e asasino
das Miserias.
As miñas Miserias.
E a vinganza.
A miña tamén.
Tamén a miña.
E vai con forma de fame
polo ceo, xordo e cego,
que xa implora o meu vento
prendido pola fame.
E as Miserias.
As miñas tamén.
Tamén as miñas.

Xabier Castro

Cando o ceo acouga polo gran astro
eu soño.
Cando as luces do val somellanse ás estrelas
eu durmo.
Cando a lúa, solemne, preside a noite noiteira
eu esperto.
Mais cando o gris firmamento traenos a noite pecha
eu morro.

¡Cando eu sexa soterrado ao son dunha gaita galega!
¡Cando se achegue meu cadaleito ao ardor da nosa terra!
¡Cando se escoite no camposanto a lingua dos meus antergos!
¡E cando se xunten alí as vontades de traballa-los nosos predios!
¡¡Galiza... esperta!!

.....
O poema titúlase *Cando o ceo axouga*.

Asun Arias

Cheira a bula de vaca polas rúas medievais dun pobo neolítico.
Primeiro asentamento da humanidade no outeiro da serra de
Roblido.

Un vaqueiro coa guillada na mao e o walkman nas orellas
trae as vacas do lameiro
cara a corte.

Ninguen ousa rachar o silencio...
Os cans, de ollada cara dentro,
nen se molestan en ladrar.

Perdidas, no remorso,
as ruínas dun soño
de orixens dislocadas.

O retorno cara Illa de SOUTOS
preñado de saudades:
polas Europas,
polas Americas,
polo planeta...

EL.- "Somentes tiña ganas de vir, non vía o día de atoparme coas
vacas e facer a seitura da herba".

ELA.- "Aquí énchome de enerxía. É outra cousa"

ELES/AS.- "Isto non é vida; quedamos catro vellos. Agora porque
é verán e veñen os que estan fora. No inverno isto é moi triste, non
se vei xente polos camiños. Vanse todos pras cidades. E nós xá
somos vellos e doentes pra seguir traballando as terras. Quedara
todo a monte".

"URBI ET ORBI"
CIVITAS CIVITATES

O 'Peligros' fai carreiros coa moto de cros.
"Un ben pra que a natureza non leve ao esquecemento o fio
de ARIADNA".

Ruralidade postmodernista,
onde os Tres Frades contemplan
na súa quietude A CABEZA.

MELISA:
iniciada nos misterios de Demeter,
inza a horta de prantas menciñeiras.

A MEL da montaña.

A PENA DA FRAGA
olla o fluir do río Sil.

E..., na PENA DA AUGA,
sen auga,
leito de amoros prohibidos
nas estrelecidas noites de verán.

EL, o vaqueiro tecno-pop,
coma Ulises
volta cara a aldea;
non hai Penélope,
cecais Calipso ¿?.

EI, un pastor, entre as luces de neón e os cartaces dixitais da
metrópole ten stres de saudade.

ELA, a urbe, empaketada no cassette,
apegouseille aos sentidos e vai co pastor reciclado da
postmodernidade.

A TERRA cala
enche de silencios as palabras e inza de árbores
A VIDA
nun souto milenario
que coroa o derradeiro recuncho
dunha natureza culturizada.

O ar preñado de bolboretas, pintase de cores,
nun lusco fusco de verán finiseclar.

SOA O MOTOR ABOUXADOR
DO TRACTOR DUN LABREGO.

.....
O poema titúlase 'O vaqueiro da modernidade'. Está dedicado a 'David'.

Xavier Cordal

Van botando os fardos dentro do camiión,
camban o corpo cara atrás, estiran os brazos,
aproveitan o pulo e largan a bolsa dentro sen mirala,
como se fose un pelello, casa por casa,
sen esquecer os alcumes e as soleiras,
cégalles o sol, o horizonte vencido e a morriña linda
canta habaneras nos bares, dóese e bebe,
acompañá algúns coches ás casas de putas,
está como dios, en todo, e ao voltaren da marea
a tradición familiar espreme limón na chaga
para curar o catarro, a ira adomece
e a chama do misto aprende danzas antigas
baixo a culler; entón pechan o brazo,
empalidecen para non seguir os pasos do sangue
e un camiño de luces, de sereas, abáteos contra a barra.
Elas adoran a tensión do mar, a vea azul,
agardan os seus desposos
coa mesma paciencia con que súa nai engalanou
o corpo frío do home que marchara. É doado
cumprir sen présa, cando apagan a música
e beben só, no local vacío, o fin da navegación:
déitanse na traseira do coche, compoñen
o seu propio álbum, un fillo, algo
que lles permita ir poñendo en caixas,
sobre o alto dos armarios, as fotos
en branco e negro.

Darío Xohán Cabana

Que habemos de facer, camarada, no visgo destes días
en que parece inútil levantarse ante o vento
e ante o lume das cousas de incansable dureza,
que habemos de facer ante o muro imbatible do tempo
que ante nós se levanta cada vez máis inmóbil
e non flúe e persiste sempre igual a si mesmo.

Nós tiñamos outrora outros ollos cravados,
camarada, outros ollos alertas que ben vían brillar
movementos continuos nos reflexos cambiantes das cousas,
e alteirosos coidados florecían nas tempas
onde agora florecen experiencias cañudas que veñen
impoñernos saberes non buscados e incertos.

Costa abaixo corrían, camarada, os camiños do tempo,
costa abaixo pró cume que soñaban as vontades alegres
coma o ledo paxaro que é chamado oriolo e non canta hai xa moito
na vaganta espaciosa que ante nós se estendía
e era a patria soñada socialista e florida de rosas vermellas,
e un dourado oriolo revoaba e cantaba entre as árbores.

Fume gris oufegante recubriu toda a patria,
e o verdor dos carballos, camarada, e o cantar dos paxaros
nebra son e barruzo e oquedade e silencio,
porque é o tempo esmagado do despertar daquel soño
que nos puña ante os ollos que eran outros a espada de lume
por mans fortes brandida que eran moitas e ousadas.

Eran débiles mans, camarada, e eran poucas e tímidas,
incapaces de golpe e proeza esas mans entre as que eran as no-
sas
impacientes gadoupas sen dureza e sen nervio,
porque un tempo de inmóbil estancia xa estaba chegando
pra ser dono da patria e apreixar o seu curso
nos cativos remansos onde o lodo repocha.

Mais se as mans fraquexaban e eran febles e poucas,
hai espada de lume, camarada, hai espada, e non cesa
de pender a súa punta sobre a testa da besta,
e é o seu puño empuñado por memoria e vontade invencible,
por desexo invencible e frustrado a cotío
e a cotío vencido e invencible e nacente e fogoso.

Soña cabo de min, camarada, contraponte ó silencio das cousas,
presta ouvidos ó lonxe rumor do oriolo no monte,
soña a espada da patria temperada en batallas de outrora
que xamais concluíron en vitoria ou derrota,
soña cabo de min a batalla perpetua e o berro
do soberbo oriolo entre as árbores verdes da patria.

Pilar Beiro

Saber bailar é tan bonito. Aparcémonos nun reality show , canda
outros fenómenos. Pero ésta non é a primeira vez que se apodera
de nos a febre. Porque eche o que ten a tradición
toda esta alegría.

Houbo lamentos que se poideron escoitar en Harlem
e as vellas cubríronse con peidos de raposo
por seren mal faladas
aló enriba entre os loureiros
para afumar os chourizos.

Claudio Pato

Aínda o azul dos interiores dixitalizados das máquinas-falantes,a-
quí onde se pon a salvo a nosa disposición para coas realidade
do mundo.

A CIDADE:

Sobre do xofre que convi(n-d)amos á maneira de caixas repletas
de praias.

¿Logo, non era comercio o trato cos clásicos?
¿Unha indefinida disipación, unha indefinida semiose?

PERDÏN:

¿é esta unha das estacións do politicamente correcto?

¿Unha cidade-caos liberada?

¿Unha imposibilidade de nosoutros/as marchar de nós,
aínda nas conformacións políticas máis avezadas para unha nova
economía
capitalista das
mercadorías-cyber?

Sentir así, definitivamente, A CABEZA como unha forma de imple-
sión na de-codificación dos libros de poemas anteriores á estancia
en New York.

BOUM!!!

.....
Unha multitude libre procura cultivar a vida.
Spinoza.

O poema está dedicado a Inés

Isaac Xubín

I

Irlanda
non é moito máis grande ca Tambo.
Pero seguro que te perdes
se non coñeces os nomes das congostras
os nomes dos donos das leiras
ou o berce onde nacen os ríos.

Por eso eu miro debaixo das laxes,
na memoria de pedra,
buscando os antigos nomes
testemuño da nosa vella Liberdade.

II

Aquela noite de setembro eu andaba pola rúa
á procura das palabras precisas para cantar Danny Boy.
Atopeite na Coruña e ofrecíchesme unha cunca de whiskey fres-
quiño
que recién traías da fonte de Santa Margarida nunha sella de car-
ballo
onde aboiaba o luar.

Eu dixen que ía camiño de Bens a por petróleo
pero axiña soubeches que eu precisaba
as palabras que penduraban das abas dos teus labios.

Pensei en agatuñar polos teus peitos para recollelas
pero limiteime a beber en silencio
e agardar que caesen de maduras.

III

O home número nove
leva unha víscera oval
de coiro
chea de aire
baixo o brazo.
Os oito bois dos Mareantes soben Lansdown Road
arrastrando unha rede branca e negra
chea de salmóns.

O home número nove
conduce un carro de catro xugadas
pola Costa dos Mendiños.

IV

flota amarrada lingua tolleita danza de espadas
atopo palabras que non deberían estar polo chan.
proxectil pólvora percutor
se eu tivese un remo e un compañeiro
remaría o camiño de volta á Liberdade.

De Lorbé á Liberdade.

V

Ensarillada entre as miñas raíces
e a miña gaita
atopei a partitura de Danny Boy.

Dende Perillo vexo ben a realidade
Irlanda
semella moito máis grande
ca Tambo.

É tempo de esquerer
os lugares da imaxinación,
desterrar o teu cuspe do meu sangue,
e apañar do chan a froita madura.

e VI

Pero Irlanda
non é moito máis grande ca Xubín.
A costa do Sucado lévame á Rabadeira
camiño de Lorbé,
camiño de Lansdown Road
e a Liberdade.

Luz Fandiño

Eu podería ser
unha pinga
de orballo
locindo vaidosa
na corola dun nenúfar,
dun lirio,
dun xasmín..
ata ser absorbida.
Eu podería ser
unha solitria
desprendida area
que no ollo dun
cacique tórmase
ferinte e molesta.
Eu prefiro ser
parte da forza
do caudal que limpe
tanta esterqueira.
Eu prefiro ser
parte da grande louse
que enterre
para sempre
ó fascio imperialismo
que coa súa
gadoupa inmunda
corrompe e asfixia

X.L. Méndez Ferrín

1

Era aquel
o círculo final ou ben o bosco
de Brocelianda

Detívose Amadís

Tras da fontana do reiseñor e a porta de mirto
que dá paso ás redes escarlata
estaban os sete lagos de fogo o sofá dos domingos as luces
que nos camiños contemplan
meníños mortos de ollos abertos cravados
nas salas do pazo
unha moeda de cobre sen anverso limoadas os medos
de Oriana no cemiterio perigoso algún libro de matemáticas subli-
mes
e camiños
que por sempre nos han traer ao mesmo sitio

Unha vez sobrepasado todo isto
Amadís foise achegando ao pé de si

No labirinto

Locía por entón as luz sonora
que pode caír do ceo

2

E Amadís contemplou
como Nai Arnoia enchía e devalaba ao compás dos seus cuspes
do reloxo de carne de Argallmuz e as augas
de aquel río
—al cor mi veem ondas—
viñanlle ao corazón en estronico
e fareixas cataratas e agurgullos
nos que o Arco-das-Vellas se pintase simulando o viso
de Lola Espello Escuro

“Tal vez sexa esta
a miña postreira aventura”—meditou para si
o noso heroi.
¡Era que Amadís de Gaula
íaa vello!

4

O labirinto bradaba con moxenazos
infernais no interior de cada un dos globos
dos seus ollos
As palabras de metal
de outrora
estoupaban coma pompas de xabón no ar
ao sairen da boca
achaiaada coma a da lamprea
do cabaleiro

5

Ía o Arnoia

río morto
polo escusado corgo morto que conduce
con bruar coma de arráns mortas
aos territorios do Mundo do Rivés
onde estaba escrito que Amadís fose coroado
Emperador dos Loucos
Nembargante

o castelo xirou sobre os seus eixos
de ouro e de alcatrán
e as Doncelas Descoñecidas
racharon os veos de carne e de tristura

6

Todos
A serpe con asas que vai cantar a súa cántiga
orelas do Xordán
a donicela e o seu aire mau
a coruxa que é un pano branco no alto
corredor das ameas
as fitas negras de lazar a verga
do aforcado
e a raíz da mandrágora que florece en Antioquía
no fondo do lago
Viñeran alí
todos

7

Mentres tanto Amadís
depositaba con espanto
e noxo
a vista propia nas augas sen fin e sen comezo
e deixábase ir e deixábase ir e deixábase ir e deixábase ir

.....
O poema titúlase *Morte de Amadís*.

Francisco Domínguez

Direi que o poema
non só é o ser cego
que toco na pedra:
o leve tremor da pedra esculpida..
Direi que o poema
é o ser un na pedra.
E mesmo a beleza
solemne e antiga
da columna grega.

.....
O título é *O Poema*

Ramón Lorenzo

A 31.000 pés de altura
aló no espacio,
nunha profunda inmensidade.
A 9.000 metros neve,
xeo, montes calvos,
ríos de auga e neve
conxelados,
montes,
curvas inmensas,
unha pantasma branca que se estira e permanece inmóbil
un polbo de xigantescos brazos
abraiado,
curvas, reviraganchos xélicos
aló embaixo,
lonxe,
coma un deserto de pedras enchoupadas
na brancura indeleble do infinito.
De repente outro monstro conxelado,
éses de auga
na claridade dos glaciares,
un monte que destaca,
neve,
unha estratigrafía de contornos sen modelo,
caos no orde.
De súpeto un mar inmenso
e outra vez montañas e glaciares.

Qué sensación de impotencia.
Qué pouca cousa é un nesta desolación marabillosa.

Óscar Antón

I

Esta noite veño de ver morto a un home
dentro do seu corpo tolleito.
E finaron-no esoutros
que hai ben tempo que coñezo.
Na sua mao aberta e na sua voz rasposa
as verdades amenceron vésporas
para cabuxo da humanidade.
Quen, entón, quen naceu home
para xulgar aos espíritos
nados libres na amencida
e ninguén se atreve a ollar?

...Daquela el vive

(El vive)

II

Rubindo nos degraus da consciencia
afronto cada mañá a ditadura dos reloxos;
Pinga nos remorsos alcatranados de min
unha troboada de altofalantes
que falan e falan,
trazando eternamente a mesma ladaíña
na que camiño.
Consumido na inmovilidade
o devorador de almas unha vez mais
abre sanguíñolentas fauces e non me agadoupa.

Pronto ou tarde,
mentres soño con sobrevoar a cinsa
unha faísca oportuna
aluma a mecha do explosivo que comigo escachiza
cen cabalos ou os cincuenta escravos
que os conducen.

III

Eu fun
a erva e as nuves
o monólogo do loureiro outonizo
no buraco onde aniñan pardais
eu fun corpo.

Eu son
o rechouchio do noitarego
e o lamento extinguido do día
a follá que arraña o pelexo do vento;
eu son o membro que creba,
a dor enferma que corroi a raiola da lua
e tamén serpe na liña dos infernos.
Eu son unha sombra.

Eu serei o sorriso das moitedumes
a derradeira pingota das mañás
a escuma epiléptica da arroutada
e o cancro supurante
do espírito de home.
Eu serei sucedáneo de sofrimento
e canda o meu propio soño
serei vacio no ollo das montañas.

(Eu fun)

IV

Eu, o maldito
Nesta noite que tinguíu de anseios.
A coita ardente da obscuridade.

Xoaquín Silva

Antía é un barquiño
loiro de tres anos.
Sube e baixa das ondas co seu corpo
de violonchelo pequecho,
mira pra o mar azul coma un mar mira outro,
ergue as cellas da proa
dourada cara as nubes
como se soubera o que falan,
fende a quilla pequena
na grande soedade do mar
coma que abre os ollos cando chega o sol.
Antía é un barquiño loiro
de tres anos,
contempla o mar enteiro estrelecida
coma se o navegara nun instante,
e o mar mira pra o barco Antía
igual que aquela vez que me miraches
como dicindo lévame contigo.

Pero ás veces Antía
zozobra coma un príncipe ferido
no deserto nocturno;
Antía escurece embaixo
das ondas invisíbeis,
chórannlle os ollos dentro do velame
e as augas lle deitan no colo
semellantes a peixes mortos,
e a luz do sol anda coma unha serpe
delgada a procurar as bágoas
de Antía polo mar adiante,
o vento non aniña nas fazulas
do barco Antía, pero acaríñalle no pelo
igual que as abellas da auga
cando paran tremendo
nas espigas dos vellos.
Zozobra igual ca un príncipe
ferido no deserto
nocturno, zozobra coma o corazón
de Rafael Alberti zozobrava
cando a boca do Paraná
lavaba o aire con azares
e susurraba o mar de Cádiz
nos caracóis das laranxeiras.

Navega, miña nena de ouro,
navega, meniña de prata.
Cantan os teus soños na auga
igual que canta a luz no gume dos coitelos;
mira como rín a cabalo
da triple lúa dos arroaces,
e o mar afoga dentro
do seu pulso sinistro
todas esas mentiras que che botan
polá saia pequena de madeira
coma se foran flores,
e o cuspe das ondas apaña
os niños da túa rabia
cando van do teu mastro
abaixo semellantes a mazáns de ferro
e esparéxeos por todo o mundo

igual que semente de primavera,
igual que se fora o mundo
enteiro o can de garda da túa rabia.
Navega, miña nena de ouro;
veñen, falando, o sal e o sol
destramente deitaren nos teus beizos
coma nunha rosa pequena,
andán mirándose nas ondas
do teu Mar de Maya os cabelos
de Alberti e mailas nubes
do ceo e o rumor cristalino
das estrelas, noso riso vermello
afia nas rodas do vento
que corre a carón de ti,
deita o corpo entusiasta
de sangue no leite azul
do teu calado, desenvólvese
coma un cardume, unha bandeira,
un bo feixe de cicatrices
no lombo ilimitado do teu can.

Manuel Vidal Villaverde

Le vent se leve! Il faut tenter de vivre!
Paul Valéry

Fleur du mal en Baudelaire e neste evocativo día dos mortos
Flores para Rimbaud e para Paul Valéry, rosas que gromaron
Na noite do xardín e viron soerguer ollos da mañá ferida
Tan só un intre para morrer en Ronsard, no regazo estremecido
Da nai que anaina o ar. Flores coma un violín en Montmartre
E Paul Verlaine. Lirios e dalías neste novembro de ausencia
E devezo. ¿Para que deixarse caer no inútil da melancolía?
¿Para que preguntar en que noite dorme a ardencia de Medea?
¿Para quen na tarde estes lirios furtados á chuvia?
Caraveis para os distintos niveis de ocupación, xasmíns
Para os ósos que acaso deturpou o delirio da historia
¿A quen pertencen estes corpos? ¿Qué pube percorren os des-
carnados
dedos? ¿Qué poema debullaron dos nelumbos e dos nenúfares?
¿Qué camiños á sombra dos pés feridos? ¿De que boca a pala-
bra?
Touza, devesa, uz, río, pomba, árbores, luz, pensamento
Probemos co ADN para sabermos a morfoloxía dos vocábulos
Escribamos paraíso perdido, soletreo azul, horizonte
Estación, avesio, saxátil, buque, revesa, tempo, oráculo
Distancia, ir e vir da vaga, tempo salobre mar do soño
No caderno de bitácora xacen as últimas incidencias
Bandadas de arroaces na feble liña que anuncia estribor
O riso no recto comesto dos afogados xustapostos
Na canción que vai para alá do chanzo do castelo de popa
Soterrar outra volta á morte, o enigma dos anónimos
Levar sempreviva e un recendo de loureiro verde.

.....
O poema titúlase Novembro nesa flor.